

Feiten en cijfers

In 2014 vroegen **3.927** Eritreeërs asiel aan in Nederland. Hiervan waren **528** alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers).
(bron VWN, COA en IND).

Een verklaring voor de plotselinge stijging van de instroom van Eritreeërs viel lastig te geven. De ernst van de situatie in Eritrea betekende echter dat de meeste Eritrese vluchtelingen in Nederland bescherming kregen (IND). Dit leidde in circa **80%** van de gevallen tot vergunningverlening.

Factsheet

Eritrese vluchtelingen

De grootste groep Afrikaanse asielzoekers in Nederland op dit moment zijn jonge adolescente mannen en vrouwen afkomstig uit Eritrea. Professionals bij de gemeente, in de zorg en het onderwijs staan voor de taak om deze grote groep vluchtelingen adequaat op te vangen en ondersteuning te bieden.

Huidige situatie in Eritrea en reden voor vluchten

In Eritrea is al jaren sprake van een totalitair regime. Er is geen persvrijheid, politieke vrijheid en godsdienstvrijheid. Eritreeërs in de leeftijd van 18 tot 50 jaar zijn dienstplichtig en in de praktijk duurt deze dienstplicht vaak veel langer dan de voorgeschreven 18 maanden. Dienstplichtontduiking en desertie worden buitengerechtelijk en veelal streng bestraft. Het is een misdrijf om het land illegaal uit te reizen. De autoriteiten straffen vaak zonder vorm van proces en in gevangenschappen vinden mensenrechtenschendingen zoals martelingen plaats. Sommige Eritreeërs slagen erin op illegale wijze hun land te ontvluchten naar buurlanden. Via de buurlanden Sudan en Ethiopië vluchten de meeste Eritreeërs hun land uit. Zij zetten vervolgens hun reis voort via Libië om per boot de Middellandse Zee over te steken naar Italië om zo door te reizen naar Noord Europa (ministerie van Veiligheid en Justitie, 2014).

Samenstelling huidige groep Eritrese vluchtelingen in Nederland

De inwoners van Eritrea kunnen worden verdeeld in negen volken (zie tabel 1). De Tigrinya zijn qua aantal het omvangrijkst. Er is grote overlap in de huidige groep Eritrese asielzoekers wat betreft geografische, etnische en religieuze achtergrond. Ruim 90% van deze groep is van de etnische stam Tigrinya en behoort tot de christelijke orthodoxe geloofstroming. In Eritrea zijn de twee overheersende godsdiensten het christendom (63 procent) en de islam (voornamelijk soennieten). 37% van de bevolking is christen, verdeeld over de Eritrees-orthodoxe Kerk, de lokale Oriëntaals-orthodoxe Kerk en diverse kleinere groeperingen zoals rooms-katholieken, protestanten en aanhangers van andere kerken. In Nederland bevinden zich twee Eritrese orthodoxe kerken, één in Amstelveen en één in Rotterdam. Naast deze grote gemeenschappen worden er ook kleinschalige en regionale religieuze gemeenschappen opgericht met name door nieuwkomers (Stokes et al., 2009).

Eritrese vluchtelingen

Tabel 2

Instroom mei 2014 – mei 2015

mei – dec 2014			
leeftijd	Aanvraag		gezins-hereniging
	1 ^e	2 ^e	
>18	2449	48	161
<18	528	-	-

jan – mei 2015			
leeftijd	Aanvraag		gezins-hereniging
	1 ^e	2 ^e	
>18	1572	21	
<18	247	-	

(Bron: IND Business information Center)

Tabel 3

Percentage overzicht anders alfabeten 2008

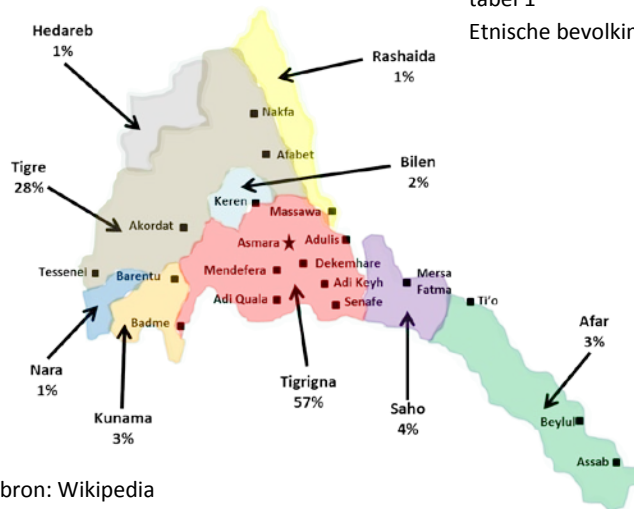
ationale geletterdheid	67 %
mannen	73,6 %
jong adolescenten	88 %
vrouwen	56,5 %
stedelingen	86,2 %
dorpelingen	53,6 %

(Bron: UNESCO, 2012)

'**anders alfabeet**' zijn personen die niet kunnen lezen en/of schrijven in het Latijns schrift, maar wel in een ander schrift. Voor de Eritreeërs betekent dat zij geschoold zijn in het Tigrinya tot en met de 5^e klas.

tabel 1

Etnische bevolkingsgroepen Eritrea

bron: Wikipedia

Achtergrond Eritrese vluchtelingenstroom in Nederland

De eerste Eritreeërs kwamen in Nederland aan in de jaren tachtig. In de loop van de jaren hebben er meerdere Eritrese vluchtelingenstromen plaats gevonden.

- De grootste groep Eritreeërs kwam tussen 1983-1991 naar Nederland. Kenmerkend voor deze eerste groep is dat ze redelijk opgeleid zijn en goed hun weg hebben gevonden in Nederland.
- Begin jaren negentig vlak voor de onafhankelijkheid van Ethiopië kwam een tweede groep van Eritreeërs naar Nederland. Kenmerkend voor de tweede groep is dat ze lager geschoold zijn (veel vrouwen zijn analfabeet). Binnen deze groep zijn ook veel één-ouder gezinnen.
- De derde vluchtelingeninstroom kwam op gang tussen 1998 – 2000 tijdens het grensconflict met Ethiopië. Kenmerkend voor deze groep is dat dit vooral mensen waren uit het grensgebied met Ethiopië, die van huis en haard werden verdreven (Ogbemiechal, 2006).
- De laatste grote instroom aan Eritreeërs begon in 2014 en duurt nog voort. Kenmerk van deze groep is dat het vooral gaat om mensen uit het grensgebied met Ethiopië. Ruim 90 procent behoort tot de Tigrinya bevolking en is koptisch orthodox.

Er kunnen grote verschillen bestaan in politieke visie en gevoel van nationalisme tussen de verschillende vluchtelingenstromen. Dit kan in bepaalde gevallen leiden tot onderlinge spanningen en wantrouwen. Dit komt vooral voor tussen de eerste groep vluchtelingen en de huidige groep asielzoekers.

Eritrese vluchtelingen

Onderwijsniveau

Sinds de onafhankelijkheid van Ethiopië in 1993 is toegang tot het onderwijs één van de prioriteiten van de huidige Eritrese overheid. Kinderen zijn in Eritrea leerplichtig vanaf 7 jaar tot 19 jaar (tot de 12de klas). Het opleidingsniveau onder de huidige asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit Eritrea kan echter onderling sterk verschillen. Dit verschil is vooral zichtbaar tussen stedelingen en dorpingen (zie tabel 3). Dit uit zich in het aantal jaar onderwijs dat is gevolgd, toegang tot hoger secundair onderwijs en de kwaliteit van het onderwijs.

Volgens statistieken van UNESCO (2012) is ongeveer 67 procent van de volwassen Eritreeërs 'anders alfabeet'. Onder adolescenten (18-24 jaar) ligt het percentage 'anders alfabeten' op 88 procent. Vanaf de 6^e tot en met de 12^e klas worden leerlingen geschoold in het Engels.

Er zijn signalen dat het opleidingsniveau soms laag kan zijn bij jongeren met name afkomstig uit dorpen rondom de grensgebieden. Redenen hiervoor zijn onder andere minimale toegang tot secundair onderwijs en de sociaal economische ongunstige situaties van ouders (de oudste kinderen moeten meehelpen in de landbouw of doen ander werk om financieel te kunnen bijdragen). Een andere reden kan zijn het vluchten op jonge leeftijd waardoor jongeren minder onderwijs hebben gevolgd. Sommige alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers) verbleven enkele jaren in een vluchtelingenkamp voordat zij door reisden naar Europa. Hierdoor ontstaat er een 'gat' in het aantal gevolgde jaren onderwijs.

Opvoeding

In Eritrea hebben ouders een traditionele rolverdeling. De opvoeding wordt voornamelijk gezien als een taak die voor moeders is weggelegd. Vaders spelen een minder grote rol in de dagelijkse opvoeding van kinderen. Hun rol ligt bij het kostwinnerschap, correctie van gedrag en het aanleren van waarden en normen aan opgroeiende kinderen. De opvoedstijlen van ouders kunnen echter enorm verschillen. Dit is afhankelijk van verschillende factoren zoals opleidingsniveau van de ouders, religie maar ook woonplaats (uit het dorp of stad).

Eritrese ouders uit de steden hanteren over het algemeen een vrijere opvoeding dan dorpingen.

De traditionele rolverdeling is echter door de lange dienstplicht verstoord geraakt. Het merendeel van de mannen en jongens zijn een groot deel van het jaar niet thuis. Dit leidt er toe dat moeders alleen voor de opvoeding staan en een vaderfiguur in veel huishoudens ontbreekt. De huidige groep asielzoekers en vluchtelingen van Eritrese afkomst heeft vaak met deze situatie te maken.

Er is binnen de Eritrese traditionele opvoeding weinig ruimte om thema's rondom seksualiteit te bespreken. In Eritrea ontvangen de meeste jongeren geen tot weinig seksuele voorlichting.

Eritrese vluchtelingen

Waar moet u op letten als zorgprofessional?

Uit ervaring weten we dat asielzoekers en vluchtelingen relatief veel gezondheidsproblemen hebben. Denk aan psychische klachten, infectieziekten en chronische ziekten. Deze problematiek speelt al vanaf de aankomst in Nederland. De meest voorkomende gezondheidsproblemen bij asielzoekers en vluchtelingen van Eritrese afkomst zijn:

- Scabiës, een vrij onschuldige en makkelijk te behandelen infectieziekte. De klachten kunnen echter behoorlijk vervelend en hardnekkig zijn, vanwege de zeer besmettelijk aard.
- Malaria komt veelvuldig voor in Eritrea. De meest voorkomende Malariasoorten zijn Malaria Falciparum (85%) en Malaria Plasmodium vivax (15%). Kenmerkend voor Plasmodium vivax is dat deze latent aanwezig kan blijven in het lichaam. Hierdoor kan een aanval van malaria soms jaren na besmetting nog optreden.
- Tuberculose komt in enkele gevallen voor. Direct na aankomst worden alle asielzoekers verplicht gescreend op tuberculose. Indien er tuberculose wordt aangetroffen, wordt direct een behandeling gestart.
- Veelvoorkomende chronische ziekten zijn: diabetes, hypertensie en hart- en vaatziekten.
- Beperkte kennis over het reproductieve gezondheid en voorbehoedmiddelen.
- Ervaring met seksueel geweld tijdens vlucht, hierdoor ongewenste zwangerschappen.
- Psychosociale klachten, stress, depressiviteit, slapeloosheid.
- Eritrea kent een hoge prevalentie (89 procent) *vrouwelijk genitale verminking* (vgv). De vormen van vgv die vrouwen en meisjes hebben ondergaan zijn zeer uiteenlopend en afhankelijk van verschillende factoren zoals etniciteit, religie, en het opleidingsniveau van de ouders. Dit houdt in dat alle type vgv in Eritrea voor komen De huidige groep asielzoeker- en vluchtelingvrouwen behoort tot de Tigrinya bevolking. Onder deze groep wordt veelvuldig type 1 vgv (clitoridectomie) uitgevoerd. Type 1 vgv houdt in een gedeeltelijk of gehele verwijdering van de clitoris. (voor meer info over vgv en de verschillende types, zie [factsheet VGV](http://www.pharos.nl/bronnen), www.pharos.nl).

Overzicht van gebruikte bronnen: www.pharos.nl/bronnen

Juli 2015

